

Meebewegen voor betere kansen

Stichting Het Burger en Nieuwe Weeshuis (BNW) zet zich in voor kansarme jeugd en jongeren in Arnhem en omgeving. Zij groeien op in een samenleving die in rap tempo verandert: digitalisering, globalisering en een terugtrekkende overheid. Het BNW wil met dit alles meebewegen. Daarom hebben wij in 2017 onze doelstelling uitgebreid. Wij regelen niet langer alleen geestelijke en/of materiele ondersteuning, maar richten ons ook op ontplooiing van deze jongeren. Daarnaast willen wij vanwege de steeds complexer wordende aanvragen onze blik verruimen bij de beoordeling daarvan.

De uitgangspunten van het BNW blijven echter onveranderd:

- Onze aandachtsgebieden zijn armoede, welzijn, culturele stimulering en ontwikkeling.
- De beoordeling van aanvragen gebeurt weloverwogen: we nemen hierin zowel formeel sociaal beleid mee als individuele omstandigheden.
- Wij streven naar duurzaamheid, in ons werk en in het beheer van vermogen en bezittingen.

Wij werken met gevoel, staan dicht bij de aanvrager en de maatschappij en gaan uit van wederzijds vertrouwen.

Het BNW heeft een lange historie in de stad Arnhem. In moeilijke tijden stonden wij klaar voor de kansarmen. In de toekomst willen wij die rol blijven vervullen. Dus moeten wij verantwoord omgaan met onze bezittingen en de doelstellingen zorgvuldig formuleren. Zodat de Arnhemmers die de hulp het hardst nodig hebben, ook de komende eeuwen nog op onze steun kunnen rekenen.

Wij blijven trouw aan onze motto's:

Het Weeshuis doet haar goede werken in stilte.

Het Weeshuis blijft op de kleintjes letten.

1. Doelstellingen door de eeuwen heen

Aanvankelijk waren er in Arnhem twee weeshuizen: het Burger Weeshuis (sinds 1583) en het Nieuwe of Armenweeshuis (sinds 1638). De doelstelling van deze weeshuizen was het organiseren van huisvesting, verzorging, opvoeding en opleiding van kinderen waarvan één of beide ouders waren overleden. Eind 1958 werd het laatste weeshuis gesloten.

In 1963 gingen beide weeshuizen samen verder in de Stichting Het Burger en Nieuwe Weeshuis (BNW). In de doelstelling lag het accent voortaan op het verlenen van subsidies en giften aan instellingen die zich met jeugdzorg en jeugdwerk bezighielden.

Sinds 1999 werkt het BNW intensief samen met de Dullertsstichting en de Stichting Sint Nicolai Broederschap. Het professionele bureau van deze stichtingen verzorgt sindsdien het (dagelijks) beheer van de bezittingen van het BNW en regelt alle zaken rondom de giften.

Statutaire doelstelling en werkgebied

In 2022 zijn de statuten voor het laatst aangepast o.a. i.v.m. uitbreiding van het werkgebied van de stichting. De hoofddoelstelling luidt als volgt:

“Het direct of indirect bevorderen van de materiële en/of geestelijke verzorging en de ontplooiing van jeugdige- en jong volwassen personen tot en met vijfentwintig jaar.”

De stichting wil dit doel bereiken door materiele en immateriële steun te verstrekken aan hulpbehoevende individuen, gezinnen en organisaties die zich richten op jeugdigen en jongvolwassenen.”

Het werkgebied van de stichting is uitgebreid. Het omvat nu de gemeenten Arnhem, Duiven, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en het gebied van de voormalige gemeente Huissen (een gedeelte van de gemeente Lingewaard), zowel voor particulieren als voor instellingen en organisaties.

Uitzondering werkgebied

Na de fusie in 2017 met de Christelijke Stichting Welkom (Fonds Welkom) is in de statuten een extra bepaling opgenomen. Als het gaat om hulp die gefinancierd wordt uit het vermogen van dit voormalige fonds, geldt er geen begrenzing van werkgebied. Elke organisatie die volgens het Nederlandse recht rechtspersoonlijkheid bezit, kan uit dit fonds hulp ontvangen. De organisatie moet wel actief zijn in de hulpverlening aan jongeren tot en met 25 jaar.

Uitzondering doelgroep

In maart 2018 is Stichting Kwasi Fonds overgenomen. De middelen die het BNW hierdoor verkreeg (ca. € 450.000,-) blijven gereserveerd voor een bijzondere doelgroep: jongeren en jongvolwassenen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking met (voorheen) een Wajong uitkering.

Nieuwe fondsen

Er zijn mogelijk meer fondsen met vergelijkbare doelstellingen als het BNW die onvoldoende organisatorisch toekomstperspectief hebben. Wij staan ervoor open dat deze fondsen zich aansluiten bij onze stichting, zodat doelstellingen en middelen niet verloren gaan.

2. Ontwikkeling aantal aanvragen

Het aantal aanvragen is in de loop der jaren flink toegenomen maar neemt de laatste paar jaar weer wat af:

2006 t/m 2010: gemiddeld 148

2011 t/m 2015: gemiddeld 178

2018 t/m 2020: gemiddeld 207

2021 t/m 2023: gemiddeld 160

De verdeling aanvragen naar doelgroep:

52% particulieren = 17% van het giftenbudget
48% organisaties = 83% van het giftenbudget

De aanvragen zijn daarnaast ook complexer. Naast financiële problemen hebben de aanvragers vaak ook psychische, sociale of drugsproblemen.

Professioneel bureau

De toename van aanvragen kunnen wij goed verwerken dankzij de samenwerking met het professionele bureau van de Dullertsstichting en de Nicolai Broederschap. Dit stelt ons ook in staat om betere afwegingen te maken bij de toekenning van hulp. Bovendien vergroot deze samenwerking de zichtbaarheid van de Arnhemse Fondsen. Ook het beheer van het vastgoed is verbeterd. Op het bureau werken sociaal adviseurs die met huisbezoeken de hulpaanvragen voorbereiden. Na toekenning zorgen zij voor de verdere uitvoering. Het bestuur is uitermate tevreden over deze samenwerking en wil deze zeker continueren en intensiveren.

Hulp aan particulieren

Het BNW geeft geen contant geld aan particulieren. Wij schenken jongeren goederen die zij niet uit een andere regeling of zorgverzekering vergoed krijgen, bijvoorbeeld kamerinrichting, een babyuitzet, fietsen, mondzorg, witgoed, laptops, vervoerkosten, noodzakelijke medicijnen en in uitzonderlijke gevallen lesgeld. Tijdens huisbezoeken verlenen wij ook immateriële hulp: wij bieden een luisterend oor en verwijzen zo mogelijk naar de juiste instanties en voorzieningen.

Hulp aan organisaties

De organisaties aan wie wij financiële hulp verlenen, richten zich op hulpverlening aan- en ontplooiing van kansarme jongeren. Dat zijn bijvoorbeeld Stichting Leergeld, Kleding- en Voedselbank, wijk- en buurtcentra en speeltuinen, Weekendschool Arnhem, JINC en Ome Joop's Tour. Of projecten met een preventief karakter zoals schuldhulpverlening en bestrijding obesitas bij jeugd. Daarnaast steunen wij organisaties en projecten op het gebied van culturele vorming, bijvoorbeeld het Jeugdfonds Sport & Cultuur Arnhem, Introdans en Het Gelders Orkest. Verder geven we financiële steun aan instellingen die zwerfjongeren helpen zoals Jona, RIBW, Pactum en Lindenhout. Tenslotte steunen wij ook Gemeenten binnen het werkgebied. Het BNW is bijvoorbeeld (met haar zusterstichtingen) een belangrijke partner van de Gemeente Arnhem in het Nationaal Programma Arnhem Oost bij de ondersteuning van het schuldenopkoopfonds "Immerloo Schuldenvrij" en het specifieke kwetsbare jongerenproject "Financiële Vleugels".

Vermogensfonds

Het benodigde geld voor dit alles verkrijgen wij uit het rendement van het in de loop der eeuwen opgebouwde vermogen. BNW is een vermogensfonds. Wij zijn geen fondsenwervende instelling maar staan open voor schenkingen. De stichting heeft geen winstoogmerk en is door de belastingdienst als ANBI aangemerkt (Algemeen Nut Beogende Instelling).

3. Algemeen beleid en bestuur

Het bestuur handelt zoveel mogelijk volgens de basiswaarden:
Compassie - Duurzaamheid – Nabijheid – Vertrouwen - Weloverwogen

Het bestuur (vijf tot zeven personen) zorgt ervoor dat er altijd voldoende expertise onder de leden aanwezig is. Bestuursleden ontvangen geen salaris, alleen een jaarlijkse onkostenvergoeding (€ 300,-). Bestuursvergaderingen vinden plaats in het pand van de Dullertsstichting.

Dankzij de samenwerking met meerdere stichtingen in één bureau kan BNW gebruik maken van een goed geëquipeerde staf: een rentmeester-directeur en zeven vaste medewerkers. Een aantal van hen verzorgen de huisbezoeken (nabijheid). BNW overlegt regelmatig met de andere stichtingen, onder meer over het werk van het gemeenschappelijk bureau en raakvlakken in de doelstellingen.

Bestuursleden melden intern eventuele nevenfuncties. Het BNW waakt voor belangenverstrengeling van zowel bestuursleden, de rentmeester-directeur en overige personeelsleden. Elk mogelijk tegenstrijdig belang wordt door de persoon in kwestie gemeld en besproken (zonder aanwezigheid van deze persoon). Het bestuur beslist uiteindelijk hoe hiermee om te gaan.

De penningmeester, de rentmeester-directeur en de beleggingscommissie werken besluit voorbereidend en beherend. Het bestuur voert hierop controle uit en neemt de besluiten. De penningmeester en rentmeester-directeur leggen jaarlijks de begroting en de - door een accountant gecontroleerde - jaarrekening voor aan het bestuur. Jaarlijks evalueert het bestuur haar handelen. Het bestuur volgt in doen en laten de Gedragscode voor goed bestuur van de FIN (vereniging van Fondsen in Nederland).

4. Financieel beleid, inkomsten en bestedingen

De stichting verkrijgt haar inkomsten voornamelijk uit dividenden op aandelen, rente uit vermogen (vooral obligaties) en uit de pacht van agrarische grond.

Bestedingen

De bestedingen betreffen uitgaven aan giften, naast een aandeel in de bureaunkosten en de bestuurskosten. Voor onze giften vragen wij geen tegenprestatie. Ons streven is dat de totale beheerkosten (inclusief salariskosten van het bureau) maximaal 20% van de totale inkomsten bedragen. De huisbezoeken van het bureau kosten relatief veel tijd (en geld), maar het is ook een vorm van immateriële hulpverlening (denk bijvoorbeeld aan het leggen van contact met professionele hulpverleners, het attenderen op voorliggende voorzieningen of het bieden van een luisterend oor). Het draagt bij aan onze doelstelling en we geven door de combinatie van deze hulp en giften een waardevolle invulling aan onze doelstellingen. Daarom blijven we de huisbezoeken ook in de toekomst maken.

Vermogensbeheer

De stichting beheert het vermogen zodanig dat we voldoende inkomsten hebben voor de giften. Daarnaast willen we het vermogen op niveau houden om de duurzaamheid

(continuïteit) van onze activiteiten te garanderen. Natuurlijk houden we daarbij rekening met de inflatie en beperken we mogelijke risico's.

Uitgaven en vermogen

Het beleid is erop gericht om jaarlijks een zo groot mogelijk bedrag van het rendement uit te keren aan onze doelgroep.

Er is enkele jaren geleden een "stamvermogen" vastgesteld dat jaarlijks wordt geïndexeerd. Dit stamvermogen is minimaal nodig om voor toekomstige jaren en generaties zoveel mogelijk dezelfde koopkracht te behouden als die van vandaag de dag. Jaarlijks wordt 2,85% van het gemiddelde stamvermogen van de afgelopen vier jaar besteed aan giften en uitvoeringskosten ("spendingrule").

Landelijk bezit

Historisch maakt het landelijk bezit (de agrarische pachtgronden) vast onderdeel uit van de portefeuille van het BNW. Dat blijft ook de komende jaren zo. Dit past in onze beleggingsfilosofie: verantwoord vermogensbeheer en risicospreiding. De stichting wil circa 500 hectare aan landelijk bezit aanhouden en zo nodig meer.

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut.

5. Sociaal beleid

Het BNW wil zichtbaar en actief zijn in de Arnhemse samenleving. Op die manier kunnen jongeren, jeugdorganisaties, welzijns- en onderwijsinstellingen ons gemakkelijk vinden en bereiken wij onze doelstelling.

Armoede

Met onze giften richten wij ons op drie aandachtsgebieden: armoede (de hoofdmoot), welzijn en culturele stimulering en ontwikkeling. Zolang we over voldoende financiële middelen beschikken is het niet nodig om armoede-aanvragen prioriteit te geven. Wel wil het bestuur individuele aanvragen voorrang geven. In alle gevallen waarin we een keuze moeten maken, geldt deze voorrangsregel.

Anticiperen

Het BNW wil anticiperen op veranderingen binnen de maatschappij. We nemen geen afwachtende houding aan bij projecten in de opstartfase, die door beleidskeuzes van politiek of overheid gevaar lopen een vroege dood te sterven.

Incidenteel en structureel

Het BNW kiest er als hoofdregel voor om organisaties en/of bepaalde projecten in beginsel incidenteel of voor niet meer dan drie jaar achtereen te ondersteunen.

Het BNW ondersteunt daarnaast een aantal plaatselijke initiatieven op langdurige basis. Een bekend voorbeeld daarvan is Ome Joop's Tour, een wielertocht die elk jaar zo'n 150 Arnhemse kinderen een mooie zomervakantie bezorgt. Ook Stichting Leergeld Arnhem is zo'n voorbeeld, met het project "Arnhemse kinderen doen mee" dat – o.a. samen met de Gemeente Arnhem en de Vincentiusvereniging- al sedert 2011 wordt gesteund.

Het BNW blijft op zoek naar nieuwe groepen kinderen en jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen en behoefte hebben aan hulp.

Doorverwijzen

BNW verwijst bij aanvragen van particulieren in eerste instantie door naar bestaande voorzieningen, zoals:

- Bijzondere Bijstand (witgoed, inrichtingskosten)
- DUO (studiefinanciering)
- Zorgverzekeraars (brillen, medische kosten, schoeisel)
- Collega fondsen (Steunfonds ROC of Stichting Leergeld e.a.)

BNW fungeert als laatste strohalm als de aanvrager een schriftelijke afwijzing van één van deze voorzieningen kan overleggen en onvoldoende leefgeld heeft.

Toetsing

Hulp aan personen wordt verleend in natura, eenmalig en binnen een bepaalde tijd. De hulp moet een positief effect hebben op de sociale omstandigheden en leefbaarheid van de aanvrager. Medewerkers van het bureau verrichten de eerste beoordeling van ontvangen hulpaanvragen. Ze toetsten deze aan a. de doelstellingen, b. de bestaande voorzieningen en c. de richtlijnen (uitgewerkt in de Richtlijn Sociaal Beleid). Vervolgens leggen zij het bestuur een advies voor. Bij twijfel raadplegen zij al tijdens de toetsing een bestuurslid.

Weloverwogen

Hulp wordt weloverwogen verleend. Nu en dan moet er geschipperd worden tussen enerzijds formeel sociaal beleid en anderzijds individuele omstandigheden. Bij de toepassing van de richtlijnen zal het bureau altijd oog houden voor uitzonderingsgevallen.

Oktober 2024.